

Samenvatting

Excellente leraren als inspirerend voorbeeld

Hoe is excellentie onder leraren te bevorderen? De Onderwijsraad pleit er in dit advies voor excellente leraren op school te laten fungeren als inspirerend voorbeeld, als rolmodel. Dit is om twee redenen van belang voor het onderwijs. In de eerste plaats om het talent van leerlingen optimaal te benutten. Als excellente leraren hun eigen kwaliteiten verder kunnen ontwikkelen en die van collega's weten te bevorderen, komt dit ten goede aan de kwaliteit van het onderwijs en daarmee aan de prestaties van leerlingen. In de tweede plaats maakt het het onderwijs als werkomgeving aantrekkelijker. Als excellentie bij leraren wordt herkend en erkend, blijven topleerkrachten beter behouden voor het onderwijs en zullen ook anderen eerder tot het vak worden aangetrokken.

Aanbeveling 1: wijs op iedere school de 5% beste leraren aan

De Onderwijsraad adviseert per school één op de twintig leraren als excellent aan te wijzen. Excellentie wordt dus opgevat als relatieve kwaliteit, en niet als een absolute norm. Het gaat er immers om dat de besten de andere docenten 'aansteken'. De school draagt excellente leraren voor op basis van een intersubjectieve beoordeling. De keuze voor deze excellente leraren wordt vervolgens extern gevalideerd, bijvoorbeeld met een assessment. De aanstelling geldt voor een periode van vier jaar.

Aanbeveling 2: geef excellente leraren tijd en middelen

De Onderwijsraad stelt voor per excellente leraar jaarlijks 25.000 euro toe te kennen. Met dit bedrag kan de excellente leraar een dag in de week worden vrijgesteld voor verdere professionalisering en schoolontwikkeling. Daarnaast is er een projectbudget van 10.000 euro per jaar voor bijvoorbeeld innovaties, een salaristoelage voor de excellente leraar van 2.500 euro en een bedrag voor assessment. Dit is te bekostigen met het budget dat het kabinet heeft uitgetrokken voor de prestatiebeloning.

Aanbeveling 3: zet excellente leraren in voor professionalisering en innovatie

De beschikbare tijd en middelen moeten ten goede komen aan de kwaliteit van het onderwijs, het primaire proces. Denk aan ontwikkeling van (speciale groepen) leerlingen, aan coaching van (beginnende) leraren en aan onderwijsinnovatie (zoals ontwikkeling van leermaterialen). De precieze inzet mag de school zelf bepalen. De schoolleiding heeft een belangrijke rol om excellentie te laten gedijen. Waar de huidige cultuur in het onderwijs zich kenmerkt door 'gelijkheid', zal dat moeten veranderen in een klimaat waarin kwaliteitsverschillen bespreekbaar zijn.